Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2014–2015

17 050 Misbruik en oneigenlijk gebruik op het gebied van belastingen, sociale zekerheid en subsidies

Nr. 508 BRIEF VAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 29 juni 2015

In het Algemeen Overleg dat ik op 17 december jl. (Kamerstuk 17 050, nr. 501) met uw Kamer heb gevoerd, heb ik u toegezegd dat ik u zal informeren over de resultaten van de interventie-teamprojecten waarin de selectie van frauderisico's met behulp van de techniek van het Systeem Risico Indicatie (SyRI) heeft plaatsgevonden.
Door middel van deze brief geef ik invulling aan deze toezegging.

Tijdens het Algemeen Overleg heb ik de Kamer gemeld dat van de 160 interventieteamprojecten er bij 22 interventieteamprojecten gebruik is gemaakt van SyRI of haar voorlopers. In deze brief vermeld ik de resultaten van 21 van deze projecten, omdat één project op dit moment nog in uitvoering is en ik dus nog niet over de resultaten beschik. In bijlage 1 bij deze brief is de lijst van de 21 projecten vermeld. Aan het slot van de brief ga ik ook kort in op de betekenis van SyRI in relatie tot de aanpak van malafide uitzendbureaus.

Toepassing SyRI ten behoeve van bestrijding van fraude en illegale tewerkstelling

Interventieteamprojecten zijn samenwerkingsverbanden van de gemeenten, de Belastingdienst, de Inspectie SZW, het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzeke-ringen en de Sociale Verzekeringsbank. Deze instanties werken sinds 2003 met elkaar samen. Het doel van de samenwerking is het aanpakken van fraude met belastingen, premies, uitkeringen en toeslagen, en het tegengaan van illegale tewerkstelling en ontduiking van de wet minimumloon- en minimumvakantie-toeslag. Uitsluitend met dit doel wisselen zij gegevens uit en wordt een risicoanalyse opgesteld. Per project wordt bepaald welke gegevens ter beschikking worden gesteld en of het noodzakelijk is om gegevensbestanden te koppelen. Hierbij wordt gehandeld overeenkomstig de

kst-17050-508
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2015

wettelijke regels die voor elk van de deelnemende organisaties gelden. Het College bescherming persoonsgegevens wordt, door middel van een melding, geïnformeerd over de bestanden die in de bestandkoppeling worden betrokken. De Landelijke Stuurgroep Interventieteams voert de regie over alle interventieteamprojecten.

Het koppelen van bestanden en het maken van een risicoanalyse met behulp van het instrument SyRI maakt het mogelijk om de onderzoekscapaciteit zo effectief mogelijk in te zetten door alleen die personen en bedrijven in het onderzoek te betrekken van wie met reden mag worden verondersteld dat zij zich aan het plegen van dergelijke overtredingen schuldig maken.

De 21 projecten waarop deze brief betrekking heeft, zijn projecten die zijn uitgevoerd, voordat het gewijzigde Besluit SUWI waarin het instrument SyRI is opgenomen, in werking trad maar waarin wel dezelfde techniek is gebruikt. Dat wil zeggen dat de aangeleverde gegevens in beveiligde omstandigheden zijn gepseudonimiseerd en gekoppeld. De personen die hoog scoorden op de voor het project relevante risico-indicatoren zijn hieruit geselecteerd en nader geanalyseerd. Na de analyse zijn alleen de gegevens van deze personen (dat zijn degenen bij wie op grond van de koppeling en de analyse een verhoogd risico tot het plegen van fraude wordt verondersteld) tot natuurlijke personen en bedrijven terugvertaald en voor nader onderzoek ter beschikking van het interventieteam gesteld. Op deze wijze is gericht onderzoek gedaan in dat deel van de populatie waarin de hoogste risico's op regelovertreding werden verondersteld. Het interventieteam koos uit dit bestand de gevallen die met de hoogste prioriteit voor nader onderzoek in aanmerking kwamen en voerde vervolgens controles uit. Overtredingen die werden geconstateerd, zijn door de instantie die daartoe op grond van de wet bevoegd is, als fraudesignaal in onderzoek genomen. Indien fraude of illegale tewerkstelling werd vastgesteld, dan is de daarop van toepassing zijnde sanctie opgelegd.
Voor elk van de 21 afgeronde projecten geldt dat de persoonsgegevens die voor de bestandskoppeling zijn geleverd en het bestand met persoonsgegevens dat door middel van de koppeling is gecreëerd, zijn vernietigd, nadat de Landelijke Stuurgroep Interventieteams het eindrapport van het project had vastgesteld.

De projecten

De 21 projecten waarover ik in deze brief rapporteer, zijn uitgevoerd in de periode van 2008 tot en met 2014. In 19 projecten is een zogenaamde wijkgerichte aanpak gevolgd. Dat wil zeggen dat een aantal adressen in een bepaalde wijk in een gemeente door het interventieteam is onderzocht op het plegen van uitkeringsfraude, fraude met toeslagen of belastingfraude. Het doel van deze projecten is het leveren van een bijdrage aan de verbetering van het leefklimaat in zo'n wijk. Daarom wordt in deze projecten nadrukkelijk ook aandacht besteed aan het bieden van zorg en ondersteuning aan personen die zorgmijdend gedrag vertonen. Eén project had een recreatieterrein als onderzoeksobject en in één project werd onderzocht in welke mate vermogensfraude werd gepleegd door personen met een uitkering op grond van de Wet werk en bijstand.

Resultaten

De resultaten hebben betrekking op de aan de Landelijke Stuurgroep Interventie-teams gerapporteerde resultaten in de vorm van aanpassingen van uitkeringen en toeslagen, en opgelegde belastingaanslagen en

bestuurlijke boetes. Daarnaast leidt het stopzetten van uitkeringen tot besparingen bij zowel de gemeente als het Rijk. Hiervoor zijn ramingen opgesteld. Verdeeld in 5 categorieën zijn de resultaten van de 21 projecten als volgt samengevat:

– Opgelegde belastingaanslagen en boeten: ruim € 12 miljoen
– Correcties op toeslagen (stopzetting en terugvordering): ruim € 3 miljoen
– Teruggevorderde en beëindigde uitkeringen (bijstandsuitkeringen en uitkeringen op grond van werknemersverzekeringen en volksverzekeringen) en opgelegde boeten: ruim € 4 miljoen
– Opgelegde boeten wegens overtreding van de Wet arbeid vreemdelingen en/of de Wet minimumloon- en minimumvakantietoeslag: ruim € 1,5 miljoen.

In bijlage 2 bij de brief treft u per project een specificatie van deze financiële resultaten aan.

Aanpak malafide uitzendbureaus en SyRI

In het Algemeen Overleg van 17 december jl. (Kamerstuk 17 050, nr. 501) heeft de heer Ulenbelt gevraagd of er met de koppeling van bestanden malafide uitzendbureaus zijn gepakt. Het interventieteamproject Aanpak Malafide Uitzendbureaus (AMU) is in 2012 gestart. In het kader van dit project is een gezamenlijke risicoanalyse van de Belastingdienst en van de Inspectie SZW opgesteld. Daarbij is, gebruikmakend van het risicomodel voor ondernemingen dat toen (2012/2013) in de voorloper van SyRI was ontwikkeld, een op dit project toegesneden risicomodel gemaakt en toegepast.
Het aan het project AMU aangepaste model heeft zijn waarde bewezen en de lessen daaruit zijn in SyRI verwerkt, zodat het ook in toekomstige projecten kan worden toegepast. Over de voortgang van dit project heb ik uw Kamer met mijn brieven van 17 maart 2013[1], 15 oktober 2013[2] en 12 mei 2014[3] geïnformeerd. Ik zal u voor het zomerreces informeren over de verdere voortgang.

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
L.F. Asscher

[1] Kamerstuk 17 050, nr. 427
[2] Kamerstuk 17 050, nr. 442
[3] Kamerstuk 17 050, nr. 473

Bijlage 1: 21 interventieteamprojecten waarvoor met behulp van de techniek van SyRI bestanden zijn gekoppeld en vervolgens een risicoanalyse is gemaakt

Project	Onderwerp	Periode van controles
Kadastercheck	Detectie van verzwegen vermogen	Maart 2008-December 2009
Middengebied, Vlissingen	Wijkgerichte aanpak	Februari 2010-December 2010
Kanaleneiland, Utrecht	Wijkgerichte aanpak	Maart 2010-december 2011
De Vergt Zaltbommel	Wijkgerichte aanpak	Maart 2010-oktober 2010
Merwestein, Nieuwegein	Wijkgerichte aanpak	Augustus 2010-maart 2011
Donderberg, Roermond	Wijkgerichte aanpak	September 2010-juli 2012
Vrieheide/De Stack/Passart/Maria Gewanden, Heerlen	Wijkgerichte aanpak	Maart 2011-september 2012
Hambaken/Barten, 's Hertogenbosch	Wijkgerichte aanpak	Maart 2011-maart 2012
Terweijde/Achter de Poort /Nieuwstadt, Culemborg	Wijkgerichte aanpak	April 2011-december 2013
De Riet, Almelo	Wijkgerichte aanpak	Mei 2011-december 2011
Baarle-Nassau	Recreatiepark	September 2011-februari 2012
Soesterkwartier/Isselt, Amersfoort	Wijkgerichte aanpak	Oktober 2011-mei 2012
Stokhasselt/Vlashof, Tilburg	Wijkgerichte aanpak	Januari 2012-oktober 2012
Westwijk, Vlaardingen	Wijkgerichte aanpak	Januari 2012-juli 2012
Vlissingen-noord	Wijkgerichte aanpak	Mei 2012-maart 2013
Latus Spectare, Utrecht	Wijkgerichte aanpak	Mei 2012-juli 2013
Kern Vaals	Wijkgerichte aanpak	November 2012-mei 2014
Tongelre, Eindhoven	Wijkgerichte aanpak	Januari 2013- februari 2014
Schiedam-oost	Wijkgerichte aanpak	Januari 2013-oktober 2013
Meerzicht, Zoetermeer	Wijkgerichte aanpak	Maart 2013-april 2014
Dauwendaele, Middelburg	Wijkgerichte aanpak	Mei 2013-juni 2014

Bijlage 2: **Financiële resultaten uit 21 interventieteamprojecten waarvoor met behulp van de voorloper van «SyRI» bestanden zijn gekoppeld en vervolgens een risicoanalyse is gemaakt.**

Project	Bedrag belastingaanslagen + boetes	Correcties op toeslagen	Uitkeringsfraude: Terugvorderingen en beëindigde uitkeringen + boetes (gemeenten, UWV en SVB)	Geconstateerde gevallen van overtreding Wav en Wml
Kadastercheck	3.521	2.356	820.144	N.v.t.
Middengebied, Vlissingen	1.921.696	522.570	40.830	308.000
Kanaleneiland, Utrecht	1.310.793	3.591	724.818	68.000
De Vergt Zaltbommel	765.914	---	142.297	16.000
Merwestein Nieuwegein	145.213	---	150.958	Geen financiële resultaten
Donderberg, Roermond	876.366	59.529	22.061	4.000
Vrieheide/De Stack/ Passart/Maria Gewanden, Heerlen	180.096	n.b.	5.802	Geen financiële resultaten
Hambaken/ Barten, Den Bosch	611.364	23.294	191.811	Geen financiële resultaten
Terweijde/ Achter de Poort/ Nieuwstadt Culemborg	420.842	Geen financiële resultaten	459.467	84.000
De Riet, Almelo	Geen financiële resultaten	Geen financiële resultaten	Geen financiële resultaten	Geen financiële resultaten
Baarle-Nassau	81.727	Geen financiële resultaten	46.060	n.v.t.
Soesterkwartier/ Isselt Amersfoort	1.321.834	52.292	503.226	92.000
Stokhasselt/ Vlashof, Tilburg	1.322.702	3.176	110.878	8.000
Westwijk, Vlaardingen	5.694	61.800	18.242	24.000
Vlissingen-noord	479.916	70.558	31.149	580.000
Latus Spectare, Utrecht	489.927	1.603.567	555.384	361.125
Kern Vaals	236.567	81.676	155.676	Geen financiële resultaten
Tongelre, Eindhoven	1.918.042	2.950	533.746	Geen financiële resultaten
Schiedam-oost	95.487	604.000	98.103	Geen financiële resultaten
Meerzicht, Zoetermeer	313.336	46.376	132.497	Geen financiële resultaten
Dauwendaele, Middelburg	24.051	79.279	46.475	Geen financiële resultaten
Totaal	12.344.992	3.397.110	4.789.624	1.545.125